

Kuva: Liikennevirasto <https://www.flickr.com/photos/liikennevirasto/sets/7215768777440384>

Tie 438 - Saavutettavia elämyksiä

TOIMENPIDESUUNNITELMA

Sulkava – Lohilahti – alueen kehittämisen yleissuunnitelma 2018 – 2019

Loppuraportti 15.11.2019

Sulkava

Susanna Issakainen, kehittämispäällikkö (vs.), Sulkavan kunta
Henna Arkko, Kaavoitusinsinööri YKS 599, Järvi-Saimaan Palvelut Oy

Sulkava – Lohilahti kehityskäytävän toimenpidesuunnitelma keskittyy Vekaransalmen siltaan ja sen luomiin uusiin mahdollisuuksiin. Silta yhdistää tie- ja vesistöliikkujat. Silta lähiympäristöineen luo uuden sulkavalaisen käyntikohteen erilaisille liikkujille. Sillan alla on kehittyvä veneliikenteen ja maantieliikenteen kohtauspaikkaa ja palveluympäristö.

TOIMENPIDESUUNNITELMAAN LIITTYVÄT ASIAKIRJAT JA SULKAVA – LOHILAHTI – ALUEEN KEHITTÄMISEN YLEISSUUNNITELMAN AIKANA SYNTYNEET SELVITYKSET:

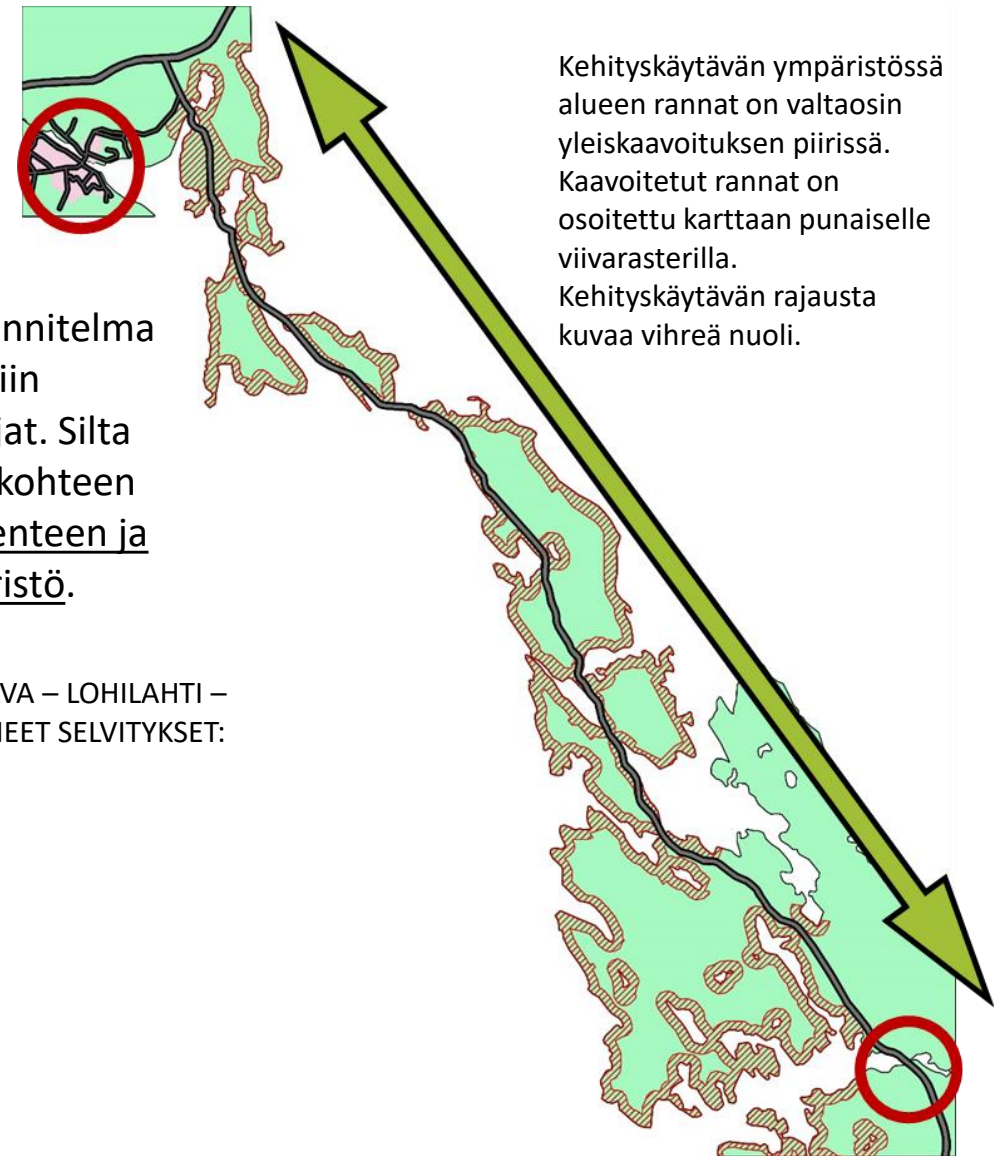
Vuonna 2018

1. JSP_ehdotus kehittämistehtävästä_28052018
2. Sulkava Master Plan_kehityskäytävä_Tamora_19062018
3. Kunta ja JSP työneuvottelu_muistio_20112018
4. SuLo_yleissuun_KHALL§233_17122018

Vuonna 2019

1. Ohry_10062019_kokousaineistoa
2. Sulo kehityskäytävä maantienkäyttäjän silmin
3. Ohry_19092019_kokousaineisto

(Yllä luetellut aineistot sekä ohjausryhmän kokousten muistiot on pakattu sähköiseen zip-tiedostoon ja toimitettu Sulkavan kunnalle)

Kehityskäytävän ympäristössä alueen rannat on valtaosin yleiskaavoituksen piirissä. Kaavoitetut rannat on osoitettu karttaan punaiselle viivarasterilla. Kehityskäytävän rajausta kuvaa vihreä nuoli.

Johdanto

"TIE 438 – SAAVUTETTAVIA ELÄMYKSIÄ PALVELUPISTEINEEN, JOKA MAUSTAA PAIKALLISEN YMPÄRIVUOTISEN ARJEN YMPÄRISTÖÄ"

Master Plan, eli alueen yleissuunnitelma on suunnitelma, joka tuo jatkuvuutta ja johdonmukaisuutta kehittämiseen. Kehittämisen kohteena on usein joku tarkemmin tai suurpiirteisemmin rajattu maantieteellinen alue, kuten kunnan osa-alue tai vaikkapa liikenneympäristö. Sulkava – Lohilahti alueen suunnittelun kohteena on Sulkavan kirkonkylän ja Lohilahden kylän välillä kulkeva tie 438 ja sen lähiympäristöt. Kiinnostavan tästä alueesta tekee Vekaransalmeen rakennettu, Suomen 5.pisin maantiesilta. Silta avattiin lokakuussa 2019.

Sulkava – Lohilahti alueen kehittämistyö käynnistyi vuonna 2018, jolloin kunta päätyi tilamaan ns. Master Plan – pohdinnan Tamora Oy:ltä. Vuonna 2019 kehittämistyö jatkui kunnan ja Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n yhteisenä projektityönä.

Kehittämistyön tuloksena syntyneen **Toimenpidesuunnitelman** tehtävä on auttaa investointien kohdentamisessa, sekä tuoda rationaalisuutta ja säästöjä kehittämistoimiin.

Sulkavalla 15.11.2019 työryhmän puolesta

Henna Arkko, kaavoitusinsinööri YKS 599, Järvi-Saimaan Palvelut Oy

Kehittämisen kohdentaminen

Kehitettävien kohteiden määrittely

Kehitettäväksi tulee valita perustellusti strategisesti oikeat asiat. Kaikkea ei voida, eikä kannata kehittää. Sulkavan kunnassa useita kehittämistoimia meneillään, joten vältetään päällekkäisyyttä. Tässä Master Plan – suunnitelmassa esitettävien kehityskohteiden tulee olla riittävän konkreettisia ja yksityiskohtaisia – muuten ne jäävät suunnitelma-asiakirjojen korulauseiksi.

Kehitettävien kohteiden arviointi

- Sijainti ja nykytila
- Kuka hallinnoi ja päättää?
- Mitä maksaa? Kustannuksien määrittely. Sijoituksesta saatava tuotto-odotus – Kannattaako?
- Jatkuvuus, ylläpito, hoidettavuus
- Kuka ottaa tehtävästä vastuun?

Valintaperusteet

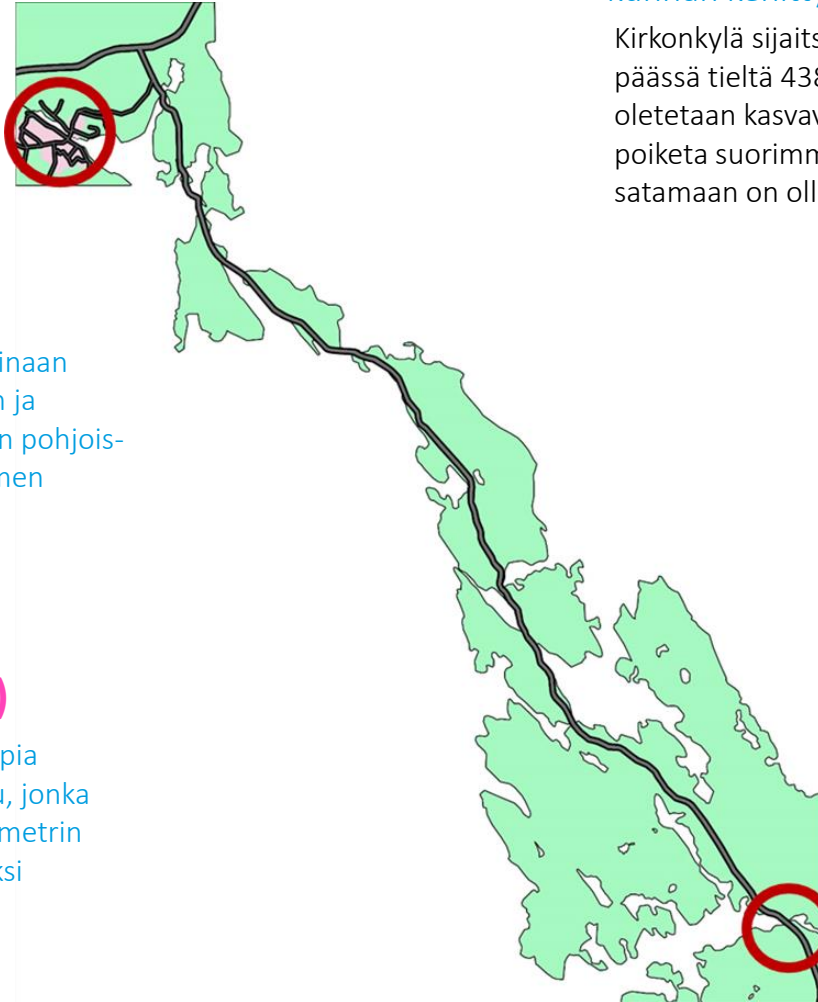
- Ympärivuotisuus
- Sekä kuntalaisten että matkailijoiden käytettävissä
- Kehittämiseen voidaan itse kuntana ja paikallisina toimijoina vaikuttaa
- Hyödyntää jo olemassa olevia rakenteita
- Saavutettavuus joukkoliikenteellä ja / tai kevyen liikenteen keinoin
- Kohteen / toiminnan ainutlaatuisuus
- Taloudellinen realistisuus
- Tasapuolisuus
- Yhteisöllisyys
- Luonto
- Yritysystävällisyys

Sulkavan kunnan arvot

Kehityskäytävän osa-alueet

Tie 438, elämyksellinen maisematie harjulla

Tie numero 438 on maantie, joka etelä-pohjois-suunnassa kulkee Etelä-Karjalan puolelta Ruokolahden Virtutjoelta Sulkavalle, aina tielle 435 saakka. Tielle rakentunut Vekaransalmen silta muuttaa koko Sulkavan alueen logistista asemaa merkittävästi. Tie yhdistää Sulkavan kunnan suurimmat asutuskeskittymät toisiinsa. Kehittämiskäytävänä tässä työssä tarkastellaan erityisesti Kirkonkylän ja Lohilahden välistä tieosuutta.

Vekaransalmen Silta, "The juttu"

Vekaran alue on lähtökohta kehittämistyölle. Alue on aikoinaan jakanut Sulkavan (perustettu 1630) muun muassa Ruotsin ja Venäjän valtakuntiin. Nyt uusi silta yhdistää paitsi Sulkavan pohjois- ja eteläsuunnat, myös mahdollisesti muuttaa itäisen Suomen logistiikkaa suuremminkin.

Helmet matkan varrella (elämys-, luonto- ja matkailukohteet)

Vilkaharju on Pisamalahden Linnavuoren ohella hienoimpia Sulkavan luontokohteita. Harju on sananmukaisesti harju, jonka päällä tie 438 kulkee. Vilkaharju sijaitsee muutaman kilometrin päässä kirkonkylästä Lohilahdelle päin. Vilkanharjun lisäksi helmiä ovat ainakin Annikinniemi ja Telakanava.

Käytävän päätypisteet: Kirkonkylä ja Lohilahden kylä

Sulkavan kirkonkylä on vireä asutuskeskittymä. Siellä sijaitsee kunnan hallinnon ja kaupan keskus, kunnan ylpeys yrittäjyysslukio ja pääosa kunnan kehittyvistä hyvinvointipalveluista.

Kirkonkylä sijaitsee muutaman kilometrin päässä tieltä 438, jonka liikennemäärien oletetaan kasvavan. Myös veneilijöiden halu poiketa suorimmalta reitiltä Sulkavan satamaan on ollut keskusteluissa.

Lohilahti on Sulkavan kunnan toinen taajama ja se on helposti saavutettavissa Saimaan syvävylyltä. Lohilahdelle on järjestetty kunnan palveluita: siellä toimii liikuntapainotteinen kyläkoulu, jonka yhteydessä palvelee kirjaston sivutoimipiste.

Lohilahdella toimii aktiivinen kyläyhdistys, joka muun muassa järjestää toritapahtumia: kesällä tori on säännöllinen kohtauspaikka kyläläisille, joihin myös vapaa-ajan sulkavalaiset lasketaan, ja matkailijoille. Lohilahdelle on tehty useita kehittämishankkeita viime vuosien aikana: tällä hetkellä kunnostetaan torin aluetta. Alueella sijaitsee retkeilyreittejä ja Saimaa Geopark näkyy vahvasti.

TOIMENPIDE 1.

Kehityskäytävä Sulkava – Lohilahti tiellä 438 brändätään ja sen markkinointiin panostetaan

Nykytila: Tien 438 varrelta löytyy upeita vapaa-ajanvietto –ja vierailukohteita: etelästä pohjoiseen Lohilahti ja –koski, Telataipaleen kanava, Vekaransalmen silta, Rauhaniemen kotiseutumuseo ja koko Vilkaharjun alue.

Alue on tärkeä osa Sulkavan Saimaa Geopark-kokonaisuutta. Alueella on tehty paljon kehittämistyötä: Lohilahdella ja Vilkaharjulla on tehty liikuntareitistöjen kehittämistä (niiden kehitys jatkuu), Telataipaleen kanava liittyy Cross-Border Cooperation hankkeeseen v. 2020 alusta, Rauhaniemeä ehostetaan ja Vilkaharjun mahdollisuuksia mietitään ja kehitetään myös tämän suunnitelman myötä.

Tavoite:

- 1) Alue on brändätty kokonaisuutena, materiaalit on yhtenäistetty ja yhtymäpinnat hankkeisiin ja muuhun toimintaan alueella on kartoitettu ja systematisoitu.
- 2) Hankkeiden vaikutukset arvioidaan ja niitä hyödynnetään täysimääräisesti.
- 3) Hyödynnetään siltoja koko kunnan matkailun kehittämisessä.

Päätöksentekijä: Kunta, hankehallinnoijat

Jatkuvuus: Hankkeiden kautta tavoitellaan pysyvää toimintaa ja tunnettuuden lisääntymistä.

Vastuu: Kehittämispäällikkö

Priorisointi ja aikataulu: Aloitus v. 2020.

TOIMENPIDE 2.

Opasteet ohjaamaan kehityskäytävälle

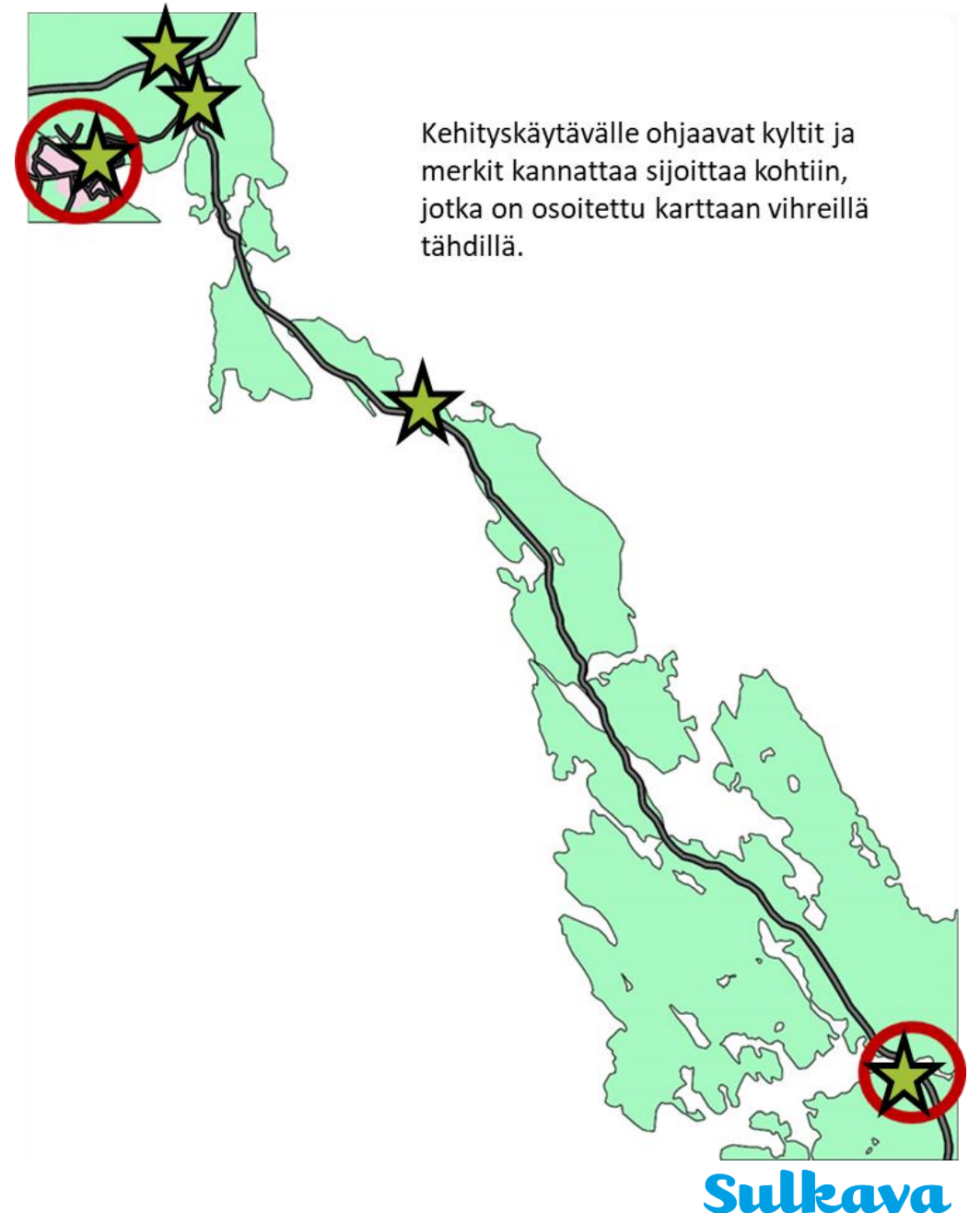
Nykytila: Kehityskäytävä ei ole tunnistettava. Tieympäristöön liittyvät merkinnät ja opasteet ovat normaaleja tiealueiden opasteita (tienumero, tien nimien kyltit). Tien käyttäjä ei tunnista kulkevasa elämyksellisiä kohteita ja kaupallisia palveluja tarjoavalla kehityskäytävällä. Opasteiden osalta tieympäristö ei kytkeydy siihen liittyvään vesistöreittiin.

Tavoite:

- 1) Kehityskäytävä, tie 438 on brändätty ja sillä on graafinen, tunnistettava ilme
- 2) Kylttien avulla tien 438 sekä siihen kytkeytyvän vesistöreitin käyttäjät tunnistavat saapuneensa erityiselle alueelle ja löytävät kehityskäytävän päätepisteet, helmet ja Vekaransalmen sillan.

Vastuu: Kunnanjohtaja (hankintaan liittyvä päätöksenteko)
Kehittämispäällikkö (opasteiden ja niiden sijaintien suunnitteluttaminen)
JSP/ Tekniset Palvelut (rakennuttaminen ja toteutus)

Priorisointi ja aikataulu: Hankinta ja selvitystyö talvi 2020
Kunnallinen päätöksenteko talvi 2020
Toteutus kevät 2020

TOIMENPIDE 3.

Sillan alla olevan ympäristön kehittäminen

"Sillan alla on kehittyvä veneliikenteen ja maantieliikenteen kohtauspaikka ja palveluympäristö."

Nykytila: Sillan alla, Vekaransalmen itäpuolella on kaksi maa-aluetta, joista kunnanjohtaja on tehnyt alustavia hintatiedusteluja syksyn 2019 aikana. Alueilla on voimassa Saimaan – Siikajärven alueen rantaosayleiskaava. Alueille olevia rantautumisrakenteita ja pysäköintialueita halutaan kehittää entisestään sekä täydentää aluetta nuotio- yms. retkeilypalveluilla, sekä yrittäjävetoisella kesäkioskilla. Vekaransalmen itäpuolella olevassa retkisatamassa on septitankki, mutta laituri puuttuu. Paikka on suojainen, jonne ainakin pienempien veneilijöiden on helppo rantautua ja vaihtaa vaikka pyöräilyyn kirkonkylällä kaupoilla käydäkseen.

Tavoite:

- 1) Ostettavien maa-alueiden (Valtio, metsähallitus) määrä, sijainti ja hinnat tarkentuvat.
- 2) Kunta arvioi maakaupoista saatavan hyödyn, ja päättää maakauppojen tekemisestä.
- 3) Ostettavien maa-alueiden osalta tarkistetaan kaavan soveltuvuus, laaditaan aluesuunnitelmia ja tarvittaessa muutetaan kaavaa.
- 4) Laitureiden ja muiden rakenteiden suunnittelu ja hankintatyö
- 5) Sillan alle luodaan maanomistuksellisesti ja maankäytönsuunnittelun keinoin edellytykset uudelle elämykselliselle yritystoiminnalle sekä retkeily- ja matkailurakenteiden rakentamiselle.

Vastuu: Kunnanjohtaja (maanhankinta, ostopäätöksen hallinnollinen käsittely)
JSP / Tekniset Palvelut ja kunta (aluesuunnittelu, kaavoitus)

Priorisointi ja aikataulu: Maanhankinta talvi 2020

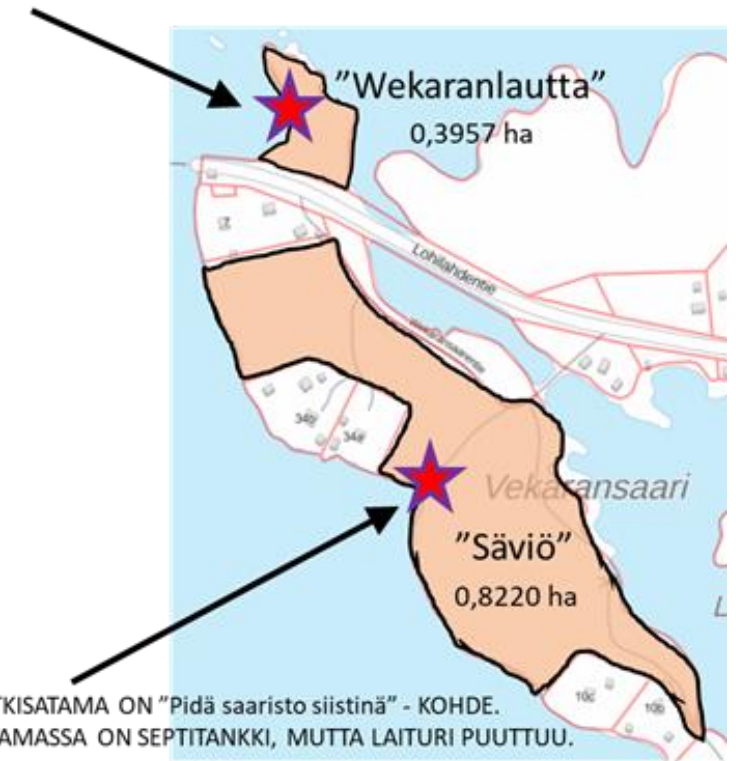
Aluesuunnittelu talvi – kevät 2020

Kaavamuutos tarvittaessa alk. kevät 2020

Rakenteiden toteutuksen suunnittelu ja toteutus....

TÄNNE VOISI MYÖS LAITURIN LAITTA.
MUTTA TUULINEN PAIKKA.

Karttaan on merkitty peittoväriillä Vekaransalmen sillan itäpuolella olevat maa-alueet, joiden ostamista on alustavasti selvitetty kunnan toimesta.

Sulkava

TOIMENPIDE 4.

Annikinniemi

Nykytila: Annikinniemi on rajattu Saimaan – Siikajärven alueen osarantayleiskaavan vahvistusalueen ulkopuolelle. Annikinniemen kärjessä ei siis ole voimassa olevaa kaavaa. Annikinniemi on kaunis ja kiinnostava harjuaalueen osa, joka tulee säilyttää luonnontilaisena. Annikinniemi on kunnan omistuksessa ja se täydentää hyvin sillan alle kehittyvää veneliikenteen ja maantieliikenteen kohtauspaikkaa ja palveluympäristöä.

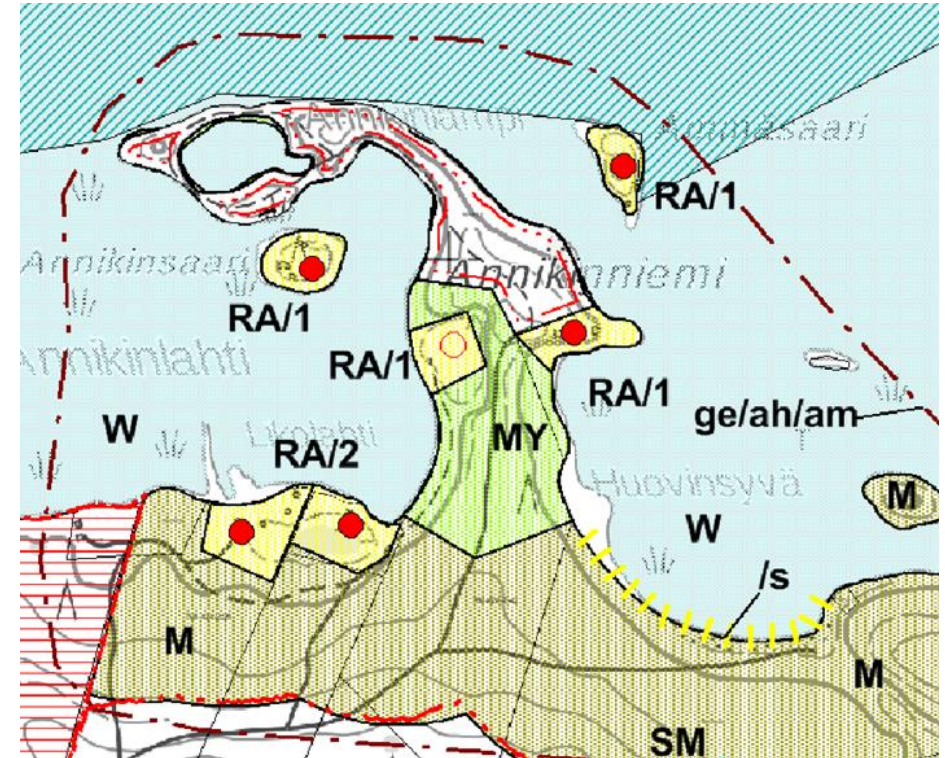
Tavoite:

- 1) Määritellään vastuut ja retkeilyinfra
- 2) Budjetoidaan tarpeellinen kunnossapitotaso
- 3) Annikinniemi on yksi brändätyn kehityskäytävän helmistä.
- 4) Annikinniemi on tunnistettava, saavutettava ja siistinä säilyvä luonnonympäristökohde.

Vastuu: Kehittämispäällikkö (opasteiden ja niiden sijaintien suunnitteluttaminen)
JSP/ Tekniset Palvelut (rakennuttaminen ja toteutus)

Priorisointi ja aikataulu:

Kyltit ja opasteet hankinta talvi 2020, toteutus kevät 2020

ge/ah

Geologisesti arvokas harjuaalue
Alueella on voimassa maa-aineslain 3 §:n mukaiset aineiden ottamista koskevat rajoitukset. Alueen maisemakuvaa muuttavat toimenpiteet vaativat MRL 128 §:n mukaisen maisematyöluvan.

TOIMENPIDE 5.

Tien kunnossapidon ja parantamisen edunvalvonta

Nykytila: Tie 438 jakautuu kahden kunnossapidosta vastaavan ELY-keskuksen alueelle. Tien käyttäjämäärien on ennustettu nousevan ja erityisesti raskas lisääntyy. Tien vaikutusalue on suuri: se tulee olemaan nopein reitti, sekä nyt uuden sillan myötä myös mahdollisesti kiinnostavin, reitti useisiin uusiin kohteisiin ja vaikuttaa näin ollen moniin toimijoihin Etelä-Karjalan, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon alueilla sekä Leningradin Oblastissa.

Tavoite:

- 1) Kootaan yhteen tien vaikutusalueelta eri tahot yhteisten edunvalvontatavoitteiden muodostamiseksi.
- 2) Määritetään kunnan edunvalvontamuistiossa tarkemmat tavoitteet.

Päätöksentekijä: ELY-keskukset, Pohjois-Savo ja Kaakkois-Suomi.
Yhteistyötahot Metsäteollisuus ja SKAL

Jatkuvuus: Edunvalvonta tiestön eteen on jatkuvaa. Toimenpiteitä tulee tarkastella vähintään vuosittain.

Vastuu: Kunnanjohtaja koordinoi, poliittinen vaikuttaminen tärkeää

Priorisointi ja aikataulu: Vuoden 2020 alussa järjestetään kokoontuminen aiheen ympärillä.

TOIMENPIDE 6.

Vilkanharjun matkailumahdollisuuksien tunnistaminen

Nykytila: Entinen sulkavalainen matkailualan asiantuntija kutsui Vilkanharjua *suureksi sulkavalaiseksi salaisuudeksi*: alue on upea, mutta siitä ei tiedä kukaan.

Vilkanharjulla sijaitsee kolme merkittyä luontopolkua, joiden yhteispituus on noin 15 kilometriä. Alueella on uusi laavu, joka on ahkerassa käytössä.

Vilkanharjun alueella on Kukkapään lomakeskus, joka avautui hetken hiljaiselon jälkeen kesällä 2019. Sulkavan kunta tekee Kukkapään yrittäjän kanssa aktiivista yhteistyötä tarpeellisissa yhteyksissä. Vilkanharjulla sijaitsee myös seurakunnan omistuksessa oleva Hopeasaaren entinen lomakeskus sekä Lomaliiton alue. Niiden osalta ei tässä toimenpidesuunnitelmassa esitetä kehittämistoimia.

Tavoite:

- 1) Sulkavan kunta on tietoinen matkailullisesta potentiaalista Vilkanharjun alueella, mutta on realistinen tuotos – panos – odotuksissa.
- 2) Sulkavan kunta tunnistaa Vilkanharjun matkailumahdollisuudet ja huomioi siellä jo olevat, aktiivisesti toimivat kohteet ja pyrkii omalla toiminnallaan myötävaikuttamaan niihin.
- 3) Mikäli alueeseen kohdistuu kysyntää tai maankäytöllisen kehittämisen kiinnostusta, kunta toimii viipymättä ja aktiivisesti asioiden edistämisessä

Vastuu: Kunnanjohtaja ja kehittämispäällikkö (alueen aktiivinen seuranta)
JSP/ Tekniset Palvelut (maankäytön suunnittelu ja kaavoitus, mikäli tarpeen)

Priorisointi: Kukkapää, Lomaliiton alue, Hopeasaari

Sulkava